

Република Србија
Министарство заштите животне средине
Број 353-02-2881/2021-03
Датум 30.12.2021.

Предмет: Одговор на примедбе Техничке комисије и примедбе и мишљења удружења РЕГУЛАТОРНИ ИНСТИТУТ ЗА ОБНОВЉИВУ ЕНЕРГИЈУ И ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Веза: Примедбе на студију о процени утицаја на животну средину “пројекта откопавања и припреме кречњака на каменолому “Кривељ”, на територији града Бора”

Поштовани,

на основу примедби Техничке комисије и удружења РЕГУЛАТОРНИ ИНСТИТУТ ЗА ОБНОВЉИВУ ЕНЕРГИЈУ И ЖИВОТНУ СРЕДИНУ достављених Министарству, мултидисциплинарни тим обрађивача студије МД Пројект Института доо-Ниш, извршио је детаљну анализу примедби и даје следеће коментаре уз потребна образложења:

Примедбе Техничке комисије и одговори обрађивача Студије

Примедба 1. У тиму који је израдио Студију није учествовао инжењер рударске струке.

Одговор 1: Мултидисциплинарни тим образован од стране обрађивача МД ПРОЈЕКТ ИНСТИТУТ-а је састављен од лица различитих струка: машинске, електротехничке, хемијске и заштите животне средине са дугогодишњим искуством на изради студија за различите пројекте којима је на располагању био Допунски рударски пројекат израђен од стране инжењера рударске струке тако да обрађивач сматра да нема потребе за проширивањем тима

Примедба 2. Страна 59, ставка 3. Опис пројекта, наведено је: Предмет процене утицаја на животну средину јесте Пројекат који представља експлоатацију минералних сировина лежишта "Кривељски камен"; Навести тачан назив и садржај Рударског пројекта, односно Инвестиционо-техничке документације, који је предмет Студије о процени утицаја на животну средину; Извод из пројекта, који је предмет процене, урадити у складу са садржајем пројекта; Такође урадити и извод из пројекта рекултивације са избором биљних врста и количином истих;

Одговор 2. Сагласно примедбама техничке комисије извршена је допуна студије складу са захтевом.

Примедба 3. Страна 92, наведено је: „У 2020.години изградиће се следећи објекти за наводњавање: ...“ Проверити, и исправити наведено.

Одговор 3. Обрађивач је проверио са Носиоцем пројекта констатација је тачна и у складу са стањем на терену и пројектном документацијом.

Примедба 4. Удаљеност стамбених и других објеката од површинског копа и постројења за прераду кречњака није усаглашена у тексту Студије. У поглављу 2.2. се наводи “Најближи стамбени објекат са југо-западне стране је на растојању од око 500m од дна копа и на око 750 m од горње границе копа. Постројење за припрему кречњака је на растојању од око 300 m. Најближи стамбени објекат са источне стране је на растојању од око 350 m од дна копа и око 600 m од горње границе копа. Постројење за припрему кречњака је на растојању од око 200 m”. Према размернику приказаном на сателитском снимку на слици 2.2.2 у истом поглављу најближи објекти су на око 100, са југоисточне и источне стране од контуре контуре површинског копа и постројења за прераду.

Одговор 4. Обрађивач је извршио промену у Студији и усагласио растојања најближих стамбених објеката. Такође је извршена промена слике 2.2.2 са новим размерником.

Примедба 5. У поглављу 2.4.4. Сеизмолошке карактеристике терена говори се о тектонским карактеристикама ширег простора. Подаци о тектоници не припадају поглављу о сеизмолошким карактеристикама терена.

Оговор 5. Обрађивач је извршио промену у Студији и наведени део пребацио у одговарајуће поглавље – поглавље 2.4.2.

Примедба 6. На страни 141 се наводи “Ерозија на флотацијском јаловишту је свакодневна појава и може бити унутрашња и спољашња.” Флотацијско јаловиште није предмет Студије. У експлоатацији и припреми кречњака нема флотацијског јаловишта.

Одговор 6. У питању је техничка грешка обрађивач је избацио наведени пасус.

Примедба 7. Списак графичке документације не одговара нумерацији графичких прилога

Одговор 7. Обрађивач је извршио измену списка графичке документације и нумерације графичких прилога

Примедба 8. Није приложена Потврда о овереним резервама број 310-02-0822/2006-06 од 18.4.2007 на коју се позива у Студији. Приложено је Решење о наставку коришћења Потврде о резервама што је неопходан али не валидан документ за утврђивање преломних тачака билансних резерви у контури површинског копа које ће се експлоатисати, а самим тим и уклађености са законском регулативом из области рударства и геологије.

Одговор 8. Студија је допуњена траженом потврдом прилог 6 – услови и сагласности надлежних органа и организација

Примедба 9. - На графичком прилогу 4 и 5 није нанета контура оверених билансних резерви кречњака у односу на контуру копа и границе експлоатационог поља. На прилогу 3 недостаје легенда, а на прилогу 6 недостају заглавље и легенда.

- Графички прилози нису нумерисани у складу са нумерацијом у списком прилога, већ су задржали нумерацију из Елабората о ресурсима и резервама и Рударског пројекта из којих су преузети.

Графичке прилоге је потребно коректно радити у складу са правилима и нормама рударско-геолошке и осталих инжењерских струка.

Одговор 9. Обрађивач је извршио измену графичких прилога у студији на начин да сви графички прилози имају одговарајућу легенду и нумерацију која је у складу са нумерацијом у списку прилога, такође је извршен приказ контуре оверених билансних резерви кречњака - Графички прилози 9 и 10

Примедбе удружења РЕГУЛАТОРНИ ИНСТИТУТ ЗА ОБНОВЉИВУ ЕНЕРГИЈУ И ЖИВОТНУ СРЕДИНУ -РЕРИ и одговори обрађивача

Примедба 1: Израђивач студије наводи да пошто је у питању површински коп тако позициониран да сливних површина које гравитирају ка њему готово да и нема на су очекивани приливи вода изразито мали. Тако ће се за потребе одводњавања површинског копа користити само површина која је обухваћена контурама копа (површина П1), а за одводњавање простора где се налази постројење за прераду, депонија и пратећи објекти користи се површина П2. Простор на коме је планирано формирање одлагалишта јаловине (површина П3) ће се разматрати посебно.

Имајући у виду наведено, није јасно да ли ће посебна студија о процени утицаја на животну средину бити спроведена за површину П3 на којој је планирано формирање одлагалишта јаловине?

Одговор 1: За одлагалиште јаловине није планирана посебна Студија о процени утицаја на животну средину. Одлагалиште јаловине је саставни део пројекта и разматрано је кроз постојећу Студију.

Одводњавање површине П3 – одлагалиште јаловине је регулисано преко водосабирника ВС-3 који ће се изградити између завршне контуре одлагалишта и заштитне бране, тачније у хипсометријски најнижем делу заштитне бране. На овај начин ће се сва вода која се слије са одлагалишта сливати у водосабирник. Одвод воде од водосабирника ће се вршити слободним истицањем кроз дренажни отвор на телу бране и усмеравати воду у увалу која гравитира према Кривељској реци и Студија је допуњена.

Примедба 2: Израђивач студије наводи да оне воде које се прикупе у базену техничке воде ће се употребљавати за потребе прања возила и опреме, поливање путева и друго.

Да ли ће прикупљена вода од техничких извора бити подвргнута анализи, односно да ли се узоркује вода из техничког базена.

Одговор 2: Обрађивач студије није предвидео испитивање прикупљене воде у техничком базену имајући у виду да у складу са Правилником о опасним материјама у водама (“Сл. гласник СРС”, бр. 31/82) евакуација воде у технички базен се врши после извршеног механичког пречишћавања воде тј. таложење чврсте компоненте из воде.

Предвиђено је испитивање квалитета атмосферских отпадних вода из система за одводњавање рудника на крајњој тачки система, односно на контролном мерном шахту одмах иза таложника.

Такође мониторингом површинских и подземних вода тачка 9.3 предвиђено је Према Правилнику о техничким захтевима за површинску експлоатацију лежишта минералних сировина (“Сл. гласник РС”, бр. 96/10) воде које се одстрањују из површинског копа или из окна за одводњавање морају се претходно испитати да би се установило да ли садрже штетне материје. Зависно од квалитета одстрањених вода, контрола се врши минимално једном годишње. Квалитет отпадних вода пратити кварталним мерењем и мерењима на месечном нивоу у време обилних кишних падавина.

Примедба 3: Израђивач студије наводи “Инвеститор је дужан да после израде пројекта, да поднесе захтев за издавање водне дозволе у складу са прописима. – У 2020. години израдиће се следећи објекти за одводњавање”

Да ли је Носилац пројекта започео са изградњом објекта за одводњавање пре давања сагласности на студију о процени утицаја на животну средину.

Одговор 3: Пројекат који је предмет студије није нов, већ се ради о проширењу већ постојећег копа чија је експлоатација у току тако да радови на одводњавању предвиђени у 2020. год нису у супротности са тренутним стањем и постојећом Студијом о процени утицаја на животну средину

Примедба 4: Израђивач студије на страни 102. наводи да су *најближи стамбени објекти су на дозвољеној удаљености*. Потребно је прецицирати на којој удаљености се налазе стамбени објекти.

Одговор 4: У поглављу 2.2 Микролокација дато је растојање стамбених објеката у односу на границу комплекса, дна копа и горњу границу копа. На страни 102. дат је радијус гасоопасне зоне приликом минирања и констатација да су стамбени објекти на довољној удаљености имајући у виду да није могуће одредити тачно растојање стамбених објеката с обзиром да се минирање врши на различитим позицијама па је у складу са тим и растојање различито и променљиво, али свакако ниједна позиција није ближа од 36 м тако да је довољан коментар да су објекти на безбедном растојању.

Примедба 5: Израђивач студије на страни 108. наводи да током рада пројекта долази до стварања јаловине и комуналног отпада. Међутим Подносилац истиче да ове две врсте отпада не обухватају целокупан отпад који се ствара током рада постројења, изостављајући на пример отпадна уља, отпадне гуме и отпадне амбалаже од експлозива. Потребно је навести целокупан отпад који настаје приликом рада постројења и спровођења активности обухваћених Захтевом.

Одговор 5: На локацији пројекта није предвиђено сервисирање опреме тако да не долази до стварања отпадног уља, отпадних гума и сл.– поглавље 3.4.4.

Сервисирање грађевинске механизације је предвиђено на посебној локацији у оквиру Ремотног центра носиоца пројекта где се врши и управљање насталим отпадом (између осталог и отпадне гуме, отпадна уља и сл.) у складу са важећим процедурама “SERBIA ZIJIN COPPER” доо – огранак РББ

Такође на локацији пројекта с обзиром да минирање обавља Служба минирања са површинског копа Велики Кривељ, доноси се само неопходна количина експлозива тако да не долази до стварања отпадне амбалаже од експлозива.

Примедба 6: Израђивач студије на страни 118. позива на одредбе Закона о рударству у геолошким истраживањима (“Сл. гл. РС” бр. 101/15 и 95/18) у вези са поступком престанка функционисања постројења. Подносилац указује да су у априлу ове године ступиле на снагу измене закона о рударству у геолошким истраживањима.

Одговор 6. Обрађивач студије узео је у обзир наведену примедбу и допуниће законску регулативу. Наводи из тачке 4.5 Функционисање и престанак функционисања свакако нису у супротностима са Законом о рударству у геолошким истраживањима (“Сл. гл. РС” бр. 101/15, 95/18-други закон и 40/2021)

Примедба 7: Израђивач студије наводи да је предвиђена садња садница у два реда на припремљеним радним површинама (стр. 118-119). Потребно је навести врсте садница које Носилац пројекта планира да сади на предметним површинама

Одговор 7: Врсте садница предвиђених Пројектом рекултивације су црни јасен и јоргован. Обрађивач студије извршиће допуну Студије врстама садница.

Примедба 8: Израђивач студије наводи да Биолошка фаза рекултивације обухвата следеће радове: На платоу одлагалишта јаловине пошумљавање по мозаичном распореду култура. На дну површинског копа пошумљавање по мозаичном распореду

култура. На етажним површинама површинског копа пошумљавање. За пошумљавање ће се користити јаме које су израђене у оквиру техничке рекултивације. Сађење садница врши се ручно. Приликом сађења се врши и ђубрење садница минералним ђубривом. Потребно је навести којим биљкама ће се вршити биолошка рекултивација.

Одговор 8: Врсте садница предвиђених Пројектом рекултивације су црни јасен и јоргован. Обрађивач студије извршиће допуну Студије врстама садница за биолошку рекултивацију

Примедба 9: Израђивач студије није предвидео локацију складишта за одлагање грађевинског отпада до предаје оператерима, него је само наведено да извођач радова сакупља разврстава и привремено одлаже настали отпад с циљем предавања овлашћеним оператерима. Потребно је навести на који начин ће се одлагати грађевински отпад.

Одговор 9: Под грађевинским отпадом се мисли на ископану земљу и камен приликом изградње платоа за постављање постројења за припрему кречњака и он ће се одлагати у оквиру формираног јаловишта. Обрађивач Студије ће извршити допуну Студије у смислу прецизирања тачне врсте грађевинског отпада и начином његовог одлагања.

Примедба 10. Није јасно на који начин је израђивач студије предвидео мере за управљање отпадом имајући у виду да није препознао врсте отпада који настаје приликом рада постројења и спровођења активности обухваћених Захтевом

Одговор 10: Обрађивач студије је у студији навео да на локацији пројекта долази до стварања комуналног отпада који стварају запослени и отпадне јаловине и предвидео начин поступања са овом врстом отпада. Сервисирање грађевинске механизације не врши се на локацији пројекта тако да не долази до стварања отпада као што су отпадне гуме, отпадно уље, акумулатори и сл.

На локацији пројекта није предвиђено допремање веће количине експлозива. Минирање врши Служба минирања са површинског копа Велики Кривељ, која доноси само неопходну количину експлозива. Амбалажни отпад од експлозива се јавља на локацији његовог складиштења где се врши и његово привремено складиштење и даље управљање у складу са постојећим процедурама.

Испред МД Пројект Институт-а доо, Ниш:

одговорни пројектант за израду Студије о процени утицаја Пројекта на животну средину:

Владан Илинчић, дипл. инж. маш.

и пројектанти сарадници:

др Божидар Раковић, дипл. ел. инж.

др Маја Љубић, дипл. инж. зжс.

Зоран Милојевић, дипл. хем.

Данијела Живић, дипл. инж. зжс.

У Нишу, 17.02.2022.год.